

Gäller för: Operation NÄL

Innehållsansvar: Anneli Magnuson, (annho46), Operationssjuksköterska

Godkänd av: Lars Brühne, (larbr6), Överläkare

Giltig från: 2026-03-06

Giltig till: 2028-03-06

Städning av operationssal - NÄL

Revidering i denna version

Revidering under rubrik: Syfte, Rutin, Efter sista operation, NÄL, Handhavande av blodsmittad tvätt, sopor och operationssal.

Syfte

Att rengöring och desinfektion av operationssal blir korrekt utförd samt att hantering av avfall och tvätt sker på rätt sätt.

Vilka berörs

All personal på Operation, NU-sjukvården

Rutin

För omhändertagande av stora mängder blod bör lokala anvisningar utarbetas.

1. Ta bort spill och stänkt av blod, var, andra kroppsvätskor eller avföring med ett alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt.
2. Torka därefter operationsbordets madrass, bukduksställ och övrig använd flergångsutrustning med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt.
3. Torka operationslampan inklusive fastsittande handtag och uppdukningsbord med ett alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt.
4. Torka golvet med rengöringsmedel.

Operationssalen kan tas i bruk omedelbart efter denna städning.

Efter dagens sista operation

1. Desinfektera utrustning enligt ovan.
2. Rengör all övrig utrustning
3. Torka golvet med rengöringsmedel. Använd gärna städmaskin.

Desinfektera och rengör städutrustningen.

Lokala anvisningar för NÄL och Uddevalla sjukhus se vidare i rutinen.

NÄL

Förfarande vid städning mellan operationer och slutstädning av operationssal samt snittsal

Vad behövs

Sopsäck
Buntband
Ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt, alkoholbaserat
Oxiderande medel = VIRKON 1%
Mopp
Engångsmopp
Dammduk, engångs
Skurduk, engångs
Handskar
Plasthinkar
Långborste
Handtvål
Handdesinfektion utan Klorhexidin
Flytande rengöringsmedel till städmaskin
Städmaskin
Plastförkläde

Handhygien

Handskar skall användas vid all städning såväl mellan operationerna som vid slutstädning. Handdesinfektion utförs före påtagning och efter avtagning av handskar.

Städning mellan operationerna

Sprittorka lampor, uppdukningsbord, diatermikabel, dörrhandtag samt övriga tagytor.

Torrmoppa golvet.

Akut spill torkas upp, använd alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt vid mindre spill, vid större spill använd Virkon 1%.

Vid behov torkas hela golvet med Virkon 1%

Slutstädning av operationssal och tvätthall

Desinficera operationslampan, möbler, sockeln och golvet runt sockeln med ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt. Kör in möblerna mot mitten.
Desinficera alla dörrhandtag samt övriga tagytor. Rengör utslagsback i salsskåpet (gäller ortopedisalarna)
Städning av handfat för steriltvätt hör till korridorstädning.
Torrmoppa golvet utefter väggarna, i slussen och under bänkar.
Rengör hjul och väggar vid behov.
Avslutningsvis städas golvet med städmaskin. Följ städrutin för detta. Tvätt och sopsäckar förslutes med buntband och märks med operationssalsnummer.
Etiketter för detta hänger på väggen i operationssalen på respektive sektion.
Sopsäck i korridoren töms dagligen
Tvätt och sopsäck körs till soprum/miljörum och slängs i respektive nedkast.

Veckostädning

Pendlar på operationssalarna och hyllor i tvätthall ytdesinficeras varje vecka.
Sterilskåp inne på operationssal och städsåp i tvätthall en gång per månad.

Handhavande av blodsmittad tvätt, sopor och operationssal, NÄL

Ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt och oxiderande medel skall finnas till hands på operationssalen under tiden patienten finns där.

Vad behövs

Brännbart avfall, ☒ Biologiskt avfall, * Cirkulationstvätt

#Etikett Smittförande Humanbiologiskt avfall, ej anatomiskt identifierbart

#Sopsäck

#Plastback med lock

☒Etikett Smittförande Humanbiologiskt avfall, anatomiskt identifierbart

*Genomskinlig plasticsäck med rosa band (osterilt förråd) som läggs i Gul plasticsäck (osterilt förråd)

Rock, osteril

Handskar

Buntband

Ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt, alkoholbaserad

Oxiderande desinfektionsmedel = VIRKON 1%

Engångs dammtrasa

Engångs skurduk

Plasthink

Långborste

Handtvål

Handdesinfektion

Skyddslagsögon

Munskydd eller visir

Städmaskin

Handhygien

Handskar skall användas vid all risk för direkt kontakt med blod och kroppsvätskor. Handdesinfektion före påtagning och efter avtagning av handskar.

Smittförande avfall

Plastback med lock, märkt ”Smittförande humanbiologiskt avfall, Ej anatomiskt identifierbart”. I backen slängs allt material som är rejält blodigt, förslut med självlåsand lock.

Övrigt material slängs i konventionellt avfall.

Plastback med lock, märkt med etikett ”Smittförande humanbiologiskt avfall, Anatomiskt identifierbart” används för smittförande biologiskt avfall. (man får kasta brännbart smittförande avfall tillsammans med biologiskt smittförande avfall om backen rymmer båda).

Tvätt

Endast den tvätt som är rejält blodig eller kontaminerad med blodtillblandade kroppsvätskor, avföring eller kräkning slängs i en genomskinlig plastsäck med rosa band som knytes runt säcken. Därefter en gul plastsäck som märks med Operation, NÄL alt. NÄL 3 utanpå. Förslut säcken med buntband. Övrig tvätt slängs i vanlig tvättsäck. Kasta alla tvättsäckar i nedkastet för smutsig tvätt.

Desinfektion av instrument

Förvarna personalen på Sterilcentralen så att det finns en tom diskmaskin. Kör ut de övertäckta instrumenten och kärlet omedelbart efter operationen slut. Sätt in dem i den tomma diskmaskinen och starta den. Descinficera instrumentbordet som därefter tas tillbaka till operationssalen. Engångsmaterial lämnas på salen och omhändertas där enligt rutin.

Rengöring av narkosapparat

Byt filter och slangar efter narkosens slut. Torka av narkosapparaten och övervakningsutrusning med ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt, alkoholbaserat. Rengör läkemedelskommod, diska laryngoskopibladet och andra tillbehör i diskmaskinen direkt.

Desinfektion vid akut blodspill

Torka bort blodspillet direkt. Använd engångs dammtrasa indränkt med ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt, alkoholbaserat.

Vid större spill använd oxiderande desinfektionsmedel VIRKON 1%

Burk för skärande och stickande

Vid blodstänk tvätta med ytdesinfektionsmedel med rengörande effekt, alkoholbaserat.

Vårdpersonal utför:

- All städning i operationssalarna. Slutstädning av operationssal utförs mestadels av städpersonal.

- Rengör utrustning som tillhör vård och behandling av patient inom avdelningen.
- Ansvarar för risk- och avfallshantering
- Rengör hyllor i förråd och invändiga skåp
- Rengör autoklav, arbetsbord och övrig utrustning på instrumentcentralen
- Byte av handsprit
- Vid behov påfyllning av förbrukningsartiklar
- Städar pentryenhet samt torkar av bord i personalrum
- Ansvarar för vattning och skötsel av blommor

Extrastädning

Vårdpersonalen ansvarar för den städning som är nödvändig inom enheten emellan städpersonalens arbetstillfälle, såsom speciell tillsyn av toaletter och tvätttrum, samt upptorkning av allt förekommande spill som kan förorsaka halkolyckor och skada på material, (se anvisning i metodboken, www.vardhandboken.se)

Städpersonal utför:

- All städning i konferensrum, expeditioner, vilrum, omklädningsrum, toaletter, duschrum och korridorer
I övriga utrymmen ingår rengöring av golv, dammtorkning av element och lister, fönsterplattor, dörrhandtag samt rengöring av invändiga glaspartier
- Rengöring av tvättställ, speglar, tvålautomater
- Dammtorkning ovanpå omklädnings-skåp
- Tömning av papperskorgar
- Dammsuger stoppade möbler i personalrum, expeditioner och konferensrum.
- Moppar bort ev. spindelväv
- Fyller på förbrukningsartiklar såsom tvällösning, toalettpapper, pappershanddukar, sanitetspåsar och engångsbägare.

Storstädning utför:

Storstädning en gång per år. Då görs en helstädning vilket innebär att städpersonalen skurar golv, tvättar väggar, lampor, takventiler – de städar i stort sett allt.

Storstädningen planeras till sommarmånaderna då operationsprogrammet är mindre

Städning av ventiler

Städning av takventilerna två gånger per år, en gång per år tillsammans med storstäd, en gång per år enbart ventilerna i tak.

De kontrollerar också om ventilerna i steriltförråd och på Sterilcentralen behöver rengöras. Denna städning kan lämpligen göras på fredag morgon mellan kl. 07.00 – 08.30 och om så behövs även någon eftermiddag

Slutstädning av operationssal, förberedelserum och avveckling/tvätthall

Akut spill torkas upp, använd M-ytdes alt. Vircon 1%.

Sprittorka operationslampor, uppdukningsbord, möbler, sockel, kommod, handtag, monitorer, datorer, telefoner och övriga tagställen. Rengör hjul och väggar vid behov. OBS! LAF-taket torkas av med en luddfri trasa indränkt i NaCl vid behov. Avsluta med ett ytdesinfektionsmedel.

Placera utrustningen i mitten av operationssalen.

Rengör narkosapparat/tillbehör med M-ytdes.

Sopsäckar och tvättsäckar byts och märks med operationssalens nummer.

Tormoppa golvet.

Avslutningsvis städs golvet med vatten och Otol. Späd rengöringsmedlet med vatten enl. anvisningar. Tag ny engångstrasa varje gång du behöver doppa. Alt. använd städmaskin.

Förberedelserum	Sprittorka alla ytor, handtag, dörrar. Golvet städas som om operationssalen.
Avvecklingen	Sprittorka alla ytor. Utför kontroll av diskdesinfektorerna/silarna. Golvet städas som operationssalen.

Veckostädning - *Utförs på måndag*

Damma takhängd utrustning med mirakeltrasa och punktstäda taken med ytdesinfektion. LAF-taket punktstädas med en luddfri trasa indränkt i koksalt, därefter med ytdesinfektion.

Månadsstädning

Kommod städas en gång per månad.

Skåp på salar och förberedelserum städas 3 ggr/år.

Sista fredagen i januari och första fredagen i juni månad och sista fredagen i september. Utgångsdatum kontrolleras i samband med städning.

Storstädning

Storstädning 1 gång per år. Städpersonalen skurar golv, tvättar väggar och tak och all fast utrustning. Det planeras till sommarmånaderna då operationsprogrammet är mindre.

Städrutin vid blodsmittad patient

Om man följer städrutiner krävs i stort sett inga extra åtgärder. Tänk dock på:

- Så få personer som möjligt uppehåller sig i operationssalen
- Endast nödvändigt material är framplockat
- Förstärkt operationsrock används

- Munskydd (vätskeresistent 11R) på all personal och skyddsglasögon/visir används
- Andningsskydd med ventil används vid risk för tuberkulos
- Dubbla handskar till steril personal och övrig personal handskar då smittfarligt material hanteras
- Plastförkläde med långa ärmar, används vid arbete som kan förorena arbetsdräkten och underarmarna.

Kör om möjligt patienten direkt in på operationssalen. Överflyttning tillbaka till säng sker på salen, operationsbordet lämnas kvar för rengöring. Ingrepp på smittade patienter är med vår ventilation möjlig att utföra på samtliga salar.

Desinfektion av akut blodspill

Se ”städrutiner”, Vid tuberkulossmitta städa med 3%-ig Vircon.

Desinfektion av instrument

Se till att det finns en ledig diskmaskin i anslutning till salen och diska instrumenten direkt efter operationen. Vid behov av transport av instrument, täck över godset, kör till ledig diskmaskin.

Rengöring av narkosapparat/utensilier

Se ”städrutiner”

Smittförande avfall

Allt avfall som är kraftigt kontaminerat med kroppsvätskor, samt engångssugflaskor packas i plastback med lock. Märk smittförande humanbiologiskt avfall, ej anatomiskt identifierbart. Anatomiskt identifierbart används för smittförande biologiskt avfall.

Övriga sopor hanteras som vanligt.

Centraloperation: placera plastbacken i sänghallen/miljöstationen

Dagkirurgen: Placera plastbacken bredvid hissen till C-op

Tvätt

Den tvätt som är kraftigt kontaminerade med kroppsvätskor läggs i en upplösbar plastsäck (med rosa knytband) och försluts. Därefter placeras den upplösningsbara säcken i en gul plastsäck som försluts. Märks med avdelning och sjukhus.

Övrig tvätt hanteras som vanlig smutstvätt.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Operation NÄL

Innehållsansvar: Anneli Magnuson, (annho46),
Operationssjuksköterska

Godkänd av: Lars Brühne, (larbr6), Överläkare

Dokument-ID: NU10093-1252922689-59

Version: 4.0

Giltig från: 2026-03-06

Giltig till: 2028-03-06